

**DRUŠTVO ZA RAZVOJ
SLOVENSKEGA PODEŽELJA**

Slavina 31, 6258 Prestranek
Tel.: 05 7112 335, GSM: 031 339 789; www.drustvo-podezelje.si; info@drustvo-podezelje.si

---

Komisija za izvajanje CLLD – mnenje o odprtih vprašanjih pri pripravi PRP 2021-2027

Na seji dne 5.12.2018 je komisija obravnavala izvajanje programa LEADER/CLLD v naslednjem programskem odboru z vidika odprtih vprašanj, ki so se pojavila v okviru Delovne komisije za razvoj podeželja pri MKGP. V nadaljevanju podajamo mnenja komisije na naslednje odprte dileme: višina sredstev za LEADER, vključitev Evropskega socialnega sklada v CLLD, izbor glavnega sklada CLLD, oblika organiziranosti LAS, LAS kot posredniški organ, število in velikost LAS.

- 1. Višina sredstev LEADER/CLLD** – trenutno je določeno, da mora za LEADER biti namenjeno najmanj 5% sredstev PRP v okviru specifičnega cilja 8. (Spodbujanje zaposlovanja, rasti,...). Naš predlog za povečanje na 15 % zaenkrat ni sprejet. Višina sredstev bo določena kasneje, višina sredstev pa predstavlja tudi večji obseg obveznosti pri doseganju več ciljev PRP.

Komisija predlaga zvišanje sredstev za LEADER do 15 % sredstev PRP in razširitev vsebine delovanja LAS tudi na druge splošne in specifične cilje:

- *Krepitev skrbi za okolje* – priprava ukrepov na nivoju LAS, ki bodo prispevali k trajnostnemu urejanju krajine kot celote. S tem je mišljen nadstandard v pridelavi, z uporabo načinov, ki bodo ohranjali primarno okolje in omogočali trajnostno rabo virov. Reševanje okoljske problematike z ekoremediacijami, ki predstavljajo naravi prijazen način urejanja okolja. Izgradnja infrastrukture, ki ne obremenjuje okolje, vendar pozitivno vpliva na razvoj območja in je nujna za razvoj dejavnosti na podeželju - široko pasovno omrežje.
- *Spodbujanje razvoja podjetništva na podeželju* – start up podjetja na podeželju nimajo stalne podpore z vidika usmerjanja, svetovanja in nudenja pomoči. Start up podjetja so upravičena do zagonskih sredstev, višino sredstev bo določil LAS v svoji strategiji. Max. možna višina je 100.000,00UR.
- Vključiti je potrebno ukrepe s področja obnove vasi in kulturne dediščine, kjer je na podeželju velik izzivov in potreb, ki v sedanjem programskem obdobju niso pokrite (3. os v obdobju 13-20).

- 2. Vključitev Evropskega socialnega sklada** – trenutno naj bi potekali pogovori med ministrstvi.

Komisija predlaga:

- Predstavniki LAS v delovni skupini za pripravo PRP pridobijo konkretno informacijo o trenutnem stanju dogovorov o vključevanju posameznih skladov v CLLD.
- Obvezna vključitev ESS v CLLD, saj se je že do sedaj v sklopu LEADER/CLLD izvajalo veliko projektov s socialno tematiko.
- Vsak evropski sklad v CLLD prispeva nominalno enako višino finančnih sredstev kot jih bo pripeval PRP – LEADER

3. Izbor glavnega sklada CLLD – v naslednjem programskem obdobju lahko država določi glavni sklad za izvajanje CLLD, kar pomeni, da se za vse aktivnosti uporabljajo pravila glavnega sklada (vodenje, izbor in sofinanciranje vseh projektov, pregled zahtevkov,..). MGRT ali AKTRP v tem primeru ostaneta samo plačilni organ.

Komisija predlaga:

- *Za glavni sklad naj se določi Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.* V tem trenutku je izvajanje CLLD razpršeno na vse sklade, kar zaradi posebnosti posameznega sklada, pri izvajanju ukrepov prinaša veliko nejasnosti, ki se kažejo v pogostih spremembah in dopolnitvah Uredbe CLLD, kar posledično prinašajo vrsto zapletov pri izvajanju in obilico prekomernega birokratskega dela, s čemer se izgublja osnovno bistvo programa LEADER.
- *Hkrati s prevzemom, mora EKSRP*
  - 1 poenostaviti pravila za koriščenja sredstev,
  - 2 bistveno skrajšati postopke odobritev projektov in
  - 3 ponovno preučiti možnost prenosa vodenja CLLD iz AKTRP na MKGP.

4. Organiziranost LAS; LASi sedaj delujejo kot pogodbeno partnerstvo. V prejšnjem obdobju so bile oblike organiziranosti različne in prilagojene lokalnemu okolju.

Komisija nima enotnega mnenja, saj ima vsaka oblika organiziranosti svoje prednosti in slabosti:

5. LAS kot posredniški organ – v novem obdobju bi lahko LAS pridobil status posredniškega organa in s tem veliko večja pooblastila in odgovornost. MKGP pričakuje naše stališče do tega predloga.

LAS na nek način že v obstoječem programskem obdobju izvaja naloge posredniškega telesa, s tem ko v skladu z 12. členom Uredbe CLLD:

- spremlja in vrednoti ter skrbi za pravilno izvajanje operacij v skladu s SLR in tudi za doseganje mejnikov in ciljev operacij ter ima pregled nad izvajanjem operacij tudi po izplačilu sredstev;
- izvaja postopke za izbor operacij in izbira operacije;
- skrbi za informiranost upravičencev v zvezi s pravicami in dolžnostmi tudi po zadnjem izplačilu sredstev;
- preverja upravičenost stroškov, skladnost s SLR in operativnimi programi, itd.

S prevzemom vloge posredniškega organa bi vsekakor prevzeli pomembno odgovornost, na drugi strani pa bi verjetno skrajšali administrativni postopki, ki nam zdaj jemljejo energijo, potrpežljivost, čas, predvsem pa zagon za vsebinsko delo na terenu.

Doreči je potrebno slednje:

- Kdo bo posredniški organ? To bi morala biti pravna oseba (verjetno vodilni partner LAS), kjer je potem odgovorna oseba zadolžena za organizacijo dela in zagotavljanje kontrol in potem lahko prevzame tudi posledice za storjene napake. Če bo posredniško telo LAS, bo predsednik LAS prevzemal veliko odgovornost, pri čemer na kadre LAS, ki bodo izvajali kontrole, nima neposrednega vpliva. Menim, da oblikovanje nekih novih pravnih oseb za ta namen ni racionalno razmišljanje. Vedno moramo imeti v mislih, kakšen »drobiž« obračamo in kakšen administrativni aparat že sedaj imamo za to.
- Pregledati je potrebno varianto da LAS izvede prvostopenjsko kontrolo. V tem primeru je potrebno okrepiti LAS, tako kadrovske kot tudi vsebinske. DRSP bi prevzel vlogo izvajalskega

organa kot jo ima sedaj ARSKTRP. V tem primeru bi morali zaposliti vsaj 3 osebe (na sklad) in tudi kadre, ki bodo izvajale podporne storitve (npr. pravniki);

- Dovolj sredstev za delovanje LAS, ki bodo omogočila zadosten obseg zaposlitev, izobraževanj in usposabljanj za kader. V tej smeri je potrebno absolutno ukiniti obvezni delež za animacijo in posredniškemu telesom omogočiti, da denar za delovanje uporabijo skladno s svojimi potrebami.
- Kdo bo nadziral operacije, ki jih izvaja LAS - posredniško organ? Za operacije, ki jih izvaja LAS, bi bilo potrebno oblikovati telo, ki bo izvajalo kontrole teh operacij. To bi lahko bilo isto telo, ki bo izvajalo kontrole operacij sodelovanja LAS, organizirano na nacionalni ravni.

Izpostaviti je potrebno, da bo še vedno obstajal tudi organ upravljanja, ki je v odnosu do Evropske komisije edini odgovoren za pravilno porabo EU sredstev. V kolikor bo ta ocenil, da so kontrole na nivoju posredniških teles prešibke, lahko ojača svoje kontrole. Svojo kontrolo bo opravljal še certifikacijski (plačilni) organ, ki že sedaj velja za najbolj rigoroznega.

Komisija predlaga:

- *Odločitev o LAS kot posredniški organ ostane odprto dokler se ne pridobijo podrobnejše informacije o koristih in omejitvah za LAS.*
- *DRSP kot posredniški organ za vse LAS – komisija se s tem ne strinja, saj bi s tem društvo spremenilo svoj osnovni namen in poslanstvo.*

6. Število in velikost LAS – ali je potrebno spreminjati pogoje za ustanovitev LAS (območje, število prebivalcev?)

Komisija predlaga:

- *Pogoji za ustanovitev LAS naj ostanejo enaki, saj je lokalno okolje tiso, ki določa obseg povezovanja. Lahko se eventualno zviša spodnji kriteriji števila prebivalcev iz 5000 na ??? (stvar diskusije). S tem bi preprečili preveliko drobljenje LAS in zmanjšanje razvojnih kapacitet.*

DRUGO

1. Zagotavljanje sredstev za Ukrep 19.3. – sodelovanje LAS. Komisija predlaga, da se sredstva iz rezerve za uspešnost LAS v celoti preusmerijo na Ukrep 19.3 za dodaten javni poziv v 2020. DRSP naj uskladi pripravi 2-3 strateških projektov sodelovanja, ki jih MKGP direktno potrди.
2. Pri Ukrepu 19.2 takoj sprožiti postopke za ukinitve zahteve po obveznem zagotavljanju stroškov animacije najmanj v višini 50 %
3. Za Ukrep 19.4. urediti sofinanciranje v obliki 50 % avans ob oddaji zahtevka za sofinanciranje. Točno višino sofinanciranja se določi on pregledu zahtevka.

Komisija za izvajanje programa CLLD

Mag. Roman Medved, predsednik

Ljubljana, 5.12.2018